

[Erik Eriksen.]

understrege, at efter min opfattelse har regeringen i meget væsentlig grad ladet de reelle problemer ligge og i stedet for kastet sig ud i forsvar for ordninger, som på længere sigt vil vanskeliggøre vor økonomiske tilpasning til det større marked, der vil komme engang. Jeg bebrejder den høje regering, at den i alt for høj grad — for at sige det mildt — på væsentlige områder har gennemført forslag, der ikke er af saglig art, men først og fremmest har et rent partipolitisk sigte. Jeg har i dag naturligt samlet mig om de økonomiske problemer og om de umiddelbare virkninger af regeringens blokpolitik, som jeg har peget på, og jeg vil altså derefter tro, at ingen kan være i tvivl om venstres og mit syn. Jeg vil imidlertid gerne slutte med nogle ganske få bemærkninger om folketinget og folketingets arbejdsform.

Man skal ikke have haft ret meget med folketingets arbejde at gøre, før man er klar over, at den form, hvorunder vi arbejder, ikke mere er tidssvarende. Jeg kan for mit eget vedkommende også give udtryk for den opfattelse. Jeg har nok set, at der er en og anden, der har villet inddrage grundloven i debatten herom, men det må bygge på en absolut misforståelse. Grundloven har ikke noget at gøre med folketingets absolut utilfredsstillende vilkår, og det er min opfattelse, at disse vilkår kan gøres langt bedre inden for den nuværende grundlovs rammer end under den tidligere.

Jeg har for nylig peget på, at man i visse tilfælde kunne vinde en del ved at gennemføre en udvalgsbehandling, inden første behandling fandt sted her i tinget, og hvis man ville filosofere videre ad disse baner, kunne tanken vel også komme til at strejfe den erkendelse, at udvalgsbehandling før første behandling her i tinget i visse tilfælde kunne have en saglig værdi derigennem, at ingen blev bundet af forudgående stærke udtalelser, at der ligesom blev givet mere plads til ro og selvansagelse. Det må være muligt at forenkle behandlingen i hvert fald af de mange lovforslag, som er af rent teknisk og saglig karakter.

Jeg har også haft i tankerne, at ligesom der nu er mulighed for ministres skriftlige fremsættelse af lovforslag, kunne det må-

ske være en gevinst med skriftlige førstebehandlinger, når det drejer sig om rent teknisk betonedede lovforslag. Jeg indrømmer, at jeg ikke selv er helt sikker, men jeg tror nu alligevel, det er noget, man skal overveje.

Jeg tror faktisk, at ved forhandlingerne her i tinget er det blevet åbenbart — og ingen af os kan vel sige os fri for skyld — at vi løber en meget stor fare for at tale folkestyret ihjel. Det er klart, at regeringens tilrettelæggelse af arbejdet er afgørende for, at lovforslagene ikke hober sig op i bestemte perioder, og at folketingets formand desværre i mange tilfælde er magtesløs heroverfor. En ophobning eller sammenhobning af stof oplevede vi f. eks. i sidste uge, da vel henimod 30 ordførere var i ilden, da det gjaldt jordlovene, skønt det var åbenbart, at regeringen ikke kunne tænke sig at gå med til realitetsforhandlinger. Alligevel var der ca. 30, der havde ordet. Se, en sådan kolossal dagsordenssammenhobning hindrer ganske enkelt pressen totalt i at løse sin del af opgaven, og det vil sige, at offentligheden, menigmand, bliver ude af stand til at følge blot nogenlunde med i tingets arbejde. Derfor tror jeg, at faren for, at vi taler folkestyret ihjel, er så stor, at man ikke bare kan trække på skuldrene ad den.

Et andet væsentligt moment er, at udvalgsarbejdet, synes jeg, også efterhånden belemres med saglige svagheder. Det må vist rent ud erkendes, at efterhånden som lovgivningsarbejdet er blevet mere og mere kompliceret, vil regeringens indflydelse være tilsvarende styrket. Enhver oppositionspolitiker vil vide, at i forhold til oppositionen kommer embedsmændene uvægerligt til at optræde som ministrenes forsvarere — anderledes kan det jo ikke være. De fungerer som ministerens sekretariat og hjælper ham med at finde argumenter, også argumenter, der kan bruges under den politiske debat. Det faktiske forhold er, at det derimod bliver mere end vanskeligt for en oppositionspolitiker at hente konkret støtte i ministerierne, og særlig vanskeligt bliver det jo begribeligvis, når et oppositionsparti arbejder på et alternativ til et regeringsforslag. Det er måske trist at sige det, men således er det, og disse tanker fører naturligt frem til, at det bør gøres